

Bruxelles, 13. srpnja 2022.
(OR. en)

11329/22

ENV 745
MAR 146
RECH 441
RELEX 1010
ONU 103

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	12. srpnja 2022.
Za:	Glavno tajništvo Vijeća
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 342 final
Predmet:	Preporuka za ODLUKU VIJEĆA o odobrenju otvaranja pregovora o međunarodnom sporazumu o onečišćenju plastikom u ime Europske unije

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 342 final.

Priloženo: COM(2022) 342 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.7.2022.
COM(2022) 342 final

Preporuka za

ODLUKU VIJEĆA

**o odobrenju otvaranja pregovora o međunarodnom sporazumu o onečišćenju plastikom
u ime Europske unije**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

U Rezoluciji 5/14 „Kraj onečišćenja plastikom: Prema pravno obvezujućem međunarodnom instrumentu”¹, koju je u ožujku 2022. donijela Skupština Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEA), utvrđuje se mandat Međuvladina pregovaračkog odbora za pregovore o međunarodnom pravno obvezujućem instrumentu o onečišćenju plastikom, među ostalim u morskom okolišu. Međuvladin pregovarački odbor svoj će prvi sastanak održati 2022., a očekuje se da će svoj rad dovršiti do kraja 2024. UNEA može na vrijeme produljiti taj mandat ako je to potrebno.

Rezolucija 5/14 slijedi niz rezolucija UNEA-e donesenih od 2014. Ističe se treće zasjedanje UNEA-e, na kojem su države članice UN-a podržale niz mjera za prekid ispuštanja plastičnog smeća i mikroplastike u oceane te osnivanje *ad hoc* otvorene stručne skupine za morsko smeće i mikroplastiku (AHEG) s ciljem analize prepreka u borbi protiv morskog smeća i mikroplastike. Ta je stručna skupina završila s radom 2020. Utvrdila je niz mogućnosti odgovora na globalnu krizu onečišćenja plastikom, uključujući globalni sporazum o plastici, koji je podržala većina članova stručne skupine, koji dolaze iz gotovo svih regija. U listopadu 2021. objavljeno je izvješće UN-a „Od onečišćenja do rješenja: Globalna procjena morskog smeća i onečišćenja plastikom”² kako bi se moglo uzeti u obzir na zasjedanju UNEA-e 5.2 kad je riječ o opsegu i aspektima morskog smeća i onečišćenja plastikom na svjetskoj razini.

Nakon konstruktivnog sastanka koji je 2020. organizirala Europska komisija, Peru i Ruanda pripremili su rezoluciju s ciljem da se na 5. zasjedanju UNEA-e pokrenu pregovori o novom međunarodnom sporazumu o onečišćenju plastikom. Većoj potpori za rezoluciju i, u konačnici, donošenju rezolucije konsenzusom pridonijelo je nekoliko međunarodnih događanja, uključujući ministarsku konferenciju o morskom smeću i onečišćenju plastikom, koju su 2021. organizirali Njemačka, Ekvador, Vijetnam i Gana.

Cilj je ove Preporuke osigurati dosljedno i učinkovito pregovaračko stajalište Europske unije (EU) na sjednicama Međuvladina pregovaračkog odbora s ciljem pregovaranja i sklapanja međunarodnog pravno obvezujućeg instrumenta o onečišćenju plastikom.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Pokretanje pregovora o međunarodnom sporazumu o plastici jedan je od najvećih uspjeha europskog zelenog plana i akcijskog plana za kružno gospodarstvo³ te je povezano s brojnim EU-ovim politikama i zakonodavnim aktima, uključujući one koji se odnose na zaštitu morskog i obalnog okoliša, a posebno Okvirnu direktivu o morskoj strategiji (MSFD)⁴. Proteklih je nekoliko godina jedan od Unijinih glavnih prioriteta za djelovanje u području okoliša na globalnoj razini osiguravanje sklapanja međunarodnog sporazuma o plastici kojim se problem onečišćenja plastikom rješava na izvoru umjesto da se uvode skupa i ne potpuno djelotvorna rješenja na kraju životnog vijeka proizvoda.

¹ UNEP/EA.5/Res.14.

² <https://www.unep.org/resources/pollution-solution-global-assessment-marine-litter-and-plastic-pollution>.

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_22_1466.

⁴ Direktiva 2008/56/EZ, prvi instrument kojim je uvedena pravna obveza smanjenja količine morskog smeća i njegovih učinaka.

To je rezultat novijih namjenskih i naprednih političkih inicijativa i zakonodavstva Unije o plastici⁵. U strategiji za plastiku⁶, koja je donesena 2018. kao dio akcijskog plana za kružno gospodarstvo⁷, utvrđen je plan za zaštitu okoliša te za smanjenje količine morskog smeća, emisija stakleničkih plinova i ovisnosti o uvozu fosilnih goriva⁸. Konkretna mjera u pogledu plastike usmjerena su na utjecaj određenih plastičnih proizvoda na okoliš⁹, plastiku za jednokratnu upotrebu¹⁰, ulogu plastike u kružnom gospodarstvu¹¹, zahtjeve za ekološki dizajn i označivanje¹², plastiku i ambalažni otpad¹³ te uključuju predstojeće inicijative za namjerno

⁵ https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics_en

⁶ https://ec.europa.eu/environment/strategy/plastics-strategy_hr

⁷ Vidjeti: https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/first-circular-economy-action-plan_en

⁸ Vidjeti: https://ec.europa.eu/environment/strategy/plastics-strategy_hr.

⁹ Na primjer: [Direktiva \(EU\) 2019/904 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[Provedbena uredba Komisije \(EU\) 2020/2151 od 17. prosinca 2020. o utvrđivanju pravila o usklađenim specifikacijama za oznaku plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu navedenih u dijelu D Priloga Direktivi \(EU\) 2019/904 Europskog parlamenta i Vijeća o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[Odluka Komisije \(EU\) 2019/1268 od 3. srpnja 2019. o predloženoj građanskoj inicijativi pod nazivom „Europa bez plastike!” \(priopćeno pod brojem dokumenta C\(2019\) 4974\)](#)

¹⁰ Na primjer: [Provedbena odluka Komisije \(EU\) 2022/162 od 4. veljače 2022. o utvrđivanju pravila za primjenu Direktive \(EU\) 2019/904 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu izračuna, provjere i izvješćivanja o smanjenju potrošnje određenih plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu i mjerama koje države članice poduzimaju kako bi je smanjile \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[Provedbena odluka Komisije \(EU\) 2021/1752 od 1. listopada 2021. o utvrđivanju pravila za primjenu Direktive \(EU\) 2019/904 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu izračuna, provjere i dostave podataka o odvojenom skupljanju otpadnih plastičnih boca za napitke za jednokratnu uporabu](#)

¹¹ Na primjer: [Provedbena odluka Komisije \(EU\) 2021/1384 od 13. kolovoza 2021. o zahtjevu za registraciju europske građanske inicijative pod nazivom „Vraćajmo plastiku: građanska inicijativa za uvođenje sustava povratnih naknada za recikliranje plastičnih boca na razini EU-a” \(ReturnthePlastics\) u skladu s Uredbom \(EU\) 2019/788 Europskog parlamenta i Vijeća \(priopćeno pod brojem dokumenta C\(2021\) 5953\) \(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku\)](#)

¹² [Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[Uredba \(EU\) 2020/740 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 2020. o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge parametre, izmjeni Uredbe \(EU\) 2017/1369 i stavljanju izvan snage Uredbe \(EZ\) br. 1222/2009 \(Tekst značajan za EGP\)](#)

¹³ Na primjer: [2009/292/EZ: Odluka Komisije od 24. ožujka 2009. o utvrđivanju uvjeta odstupanja za plastične sanduke i plastične palete u vezi s razinama koncentracije teških metala utvrđenima u Direktivi 94/62/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o ambalaži i ambalažnom otpadu \(priopćena pod brojem dokumenta C\(2009\) 1959\) \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[1999/177/EZ: Odluka Komisije od 8. veljače 1999. o utvrđivanju uvjeta odstupanja za plastične sanduke i plastične palete u vezi s razinama koncentracije teških metala utvrđenima u Direktivi 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu \(priopćena pod brojem dokumenta C\(1999\) 246\) \(Tekst značajan za EGP\)](#)

dodanu i nenamjerno ispuštenu mikroplastiku¹⁴. U strategiji je analiziran i potencijal za poticanje djelovanja na globalnoj razini te je utvrđena potreba (među ostalim) za razvoj međunarodnih standarda kako bi se povećalo povjerenje industrije u kvalitetu reciklirane plastike ili plastike koja se može reciklirati. Kad je riječ o pošiljkama otpada, u strategiji se ističe da je važno osigurati da se plastikom poslanom u inozemstvo radi recikliranja rukuje i da se ona obrađuje u uvjetima sličnima onima u EU-u, čime se podupiru mjere u području gospodarenja otpadom na temelju Baselske konvencije, a predlaže se i razvoj EU-ova sustava certificiranja za postrojenja za recikliranje. Industrijski dionici iz cijelog svijeta pozvani su promicati široku upotrebu reciklirane plastike i plastike koja se može reciklirati.

U okviru akcijskog plana za kružno gospodarstvo Komisija će za ključne proizvode kao što su ambalaža, građevinski materijali i vozila dodatno predložiti obvezne zahtjeve za reciklirani sadržaj i mjere za smanjenje otpada.

U skladu s prethodno navedenom Okvirnom direktivom o morskoj strategiji, u rujnu 2020¹⁵. EU i njegove države članice složili su se da ne bi smjelo biti više od 20 komada smeća na 100 metara obale, čime je EU zauzeo vodeći položaj u pogledu ispunjavanja cilja održivog razvoja 14.1, u okviru kojeg se zahtijeva da se do 2025. spriječi i znatno smanji onečišćenje mora, uključujući morsko smeće. Aktivnosti potpore za provedbu Okvirne direktive EU-a o morskoj strategiji (MSFD), koje se provode u bliskoj suradnji s regionalnim konvencijama o moru, pokazale su da je usklađivanje praćenja te prikupljanja podataka i postupanja s njima u raznim vrstama okoliša ključno za određivanje prioritetnih postupaka i za provjeru djelotvornosti mjera za suzbijanje plastičnog otpada. U okviru zajedničke strategije za provedbu Okvirne direktive o morskoj strategiji tehnička skupina za morsko smeće¹⁶, u

[Direktiva \(EU\) 2015/720 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o izmjeni Direktive 94/62/EZ u pogledu smanjenja potrošnje laganih *plastičnih* vrećica za nošenje \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[Uredba Vijeća \(EU, Euratom\) 2021/770 od 30. travnja 2021. o izračunu vlastitih sredstava koja se temelje na neregistriranom *plastičnom* ambalažnom otpadu, o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tih vlastitih sredstava, o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom i o određenim aspektima vlastitih sredstava koja se temelje na bruto nacionalnom dohotku](#)

[Provedbena odluka Komisije \(EU\) 2018/896 od 19. lipnja 2018. o utvrđivanju metodologije za izračun godišnje potrošnje laganih *plastičnih* vrećica za nošenje i o izmjeni Odluke 2005/270/EZ \(priopćeno pod brojem dokumenta C\(2018\) 3736\) \(Tekst značajan za EGP.\)](#)

[Prijedlog UREDBE VIJEĆA o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje vlastitih sredstava koja se temelje na zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit, na sustavu Europske unije za trgovanje emisijama i na neregistriranom *plastičnom* ambalažnom otpadu te o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom](#)

[Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu radi smanjenja potrošnje laganih *plastičnih* vrećica](#)

[Odluka Komisije od 11. kolovoza 2021. o osnivanju Komisijine stručne skupine za statistiku o *plastičnom* ambalažnom otpadu \(2021/C 324/05\)](#)

¹⁴ Vidjeti: https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics/microplastics_en. To je djelomično povezano s određenim zakonodavnim aktima Unije, posebno s Okvirnom direktivom o morskoj strategiji. Za namjerno korištenu mikroplastiku u tijeku je postupak uvođenja ograničenja na temelju Uredbe REACH: <https://echa.europa.eu/hr/hot-topics/microplastics>.

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_20_1696

¹⁶ https://mcc.jrc.ec.europa.eu/main/dev.py?N=41&O=434&titre_page=&titre_chap=TG%20Litter

bliskoj suradnji s regionalnim konvencijama o moru, osigurava tehničko usklađivanje te u suradnji s EMODnetom pruža platformu za podatke o morskom smeću¹⁷.

Novim međunarodnim sporazumom rješavat će se pitanje onečišćenja plastikom, među ostalim u morskom okolišu. Onečišćenje i sprečavanje njegova nastanka također su jedan od glavnih prioriteta europskog zelenog plana te su nedavno uključeni u Komisijinu strategiju za nultu stopu onečišćenja zraka, vode i tla te u strategiju održivosti u području kemikalija. U nedavno donesenom akcijskom planu za nultu stopu onečišćenja utvrđeni su ciljevi smanjenja za 2030. (tj. smanjenje količine plastičnog smeća u moru za 50 % i mikroplastike ispuštene u okoliš za 30 %), čime se dodatno povećava djelotvornost politika EU-a za uklanjanje morskog smeća i ublažavanje njegovih učinaka. Stoga je rješavanje problema onečišćenja plastikom na globalnoj razini uvelike povezano s više postojećih politika i zakonodavnih akata Unije koji se odnose na zaštitu okoliša od onečišćenja. To može uključivati politike i akte koji se odnose na otpad¹⁸, pošiljke otpada¹⁹, kemikalije²⁰, vodu za kupanje²¹ i drugo (primjerice Direktiva o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda i Okvirna direktiva o vodama)²².

¹⁷ <https://www.emodnet-chemistry.eu/marinelitter>

¹⁸ [Uredba \(EZ\) br. 2150/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2002. o statističkim podacima o otpadu \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[Direktiva 2012/19/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi \(OEEO\) \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 94/62/EZ od 20. prosinca 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu](#)

¹⁹ Na primjer: [Uredba \(EZ\) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada](#)

[Direktiva \(EU\) 2019/883 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o lučkim uređajima za prihvatanje isporuke brodskog otpada, izmjeni Direktive 2010/65/EU i stavljanju izvan snage Direktive 2000/59/EZ \(Tekst značajan za EGP\)](#)

²⁰ Na primjer: [Uredba \(EZ\) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija \(REACH\) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća \(EEZ\) br. 793/93 i Uredbe Komisije \(EZ\) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ](#)

[Uredba \(EZ\) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. o uspostavi Europskog registra ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari i o izmjeni direktiva Vijeća 91/689/EEZ i 96/61/EZ \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[90/437/EEZ: Preporuka Komisije od 27. lipnja 1990. o smanjenju upotrebe klorofluorogljikovodika u industriji pjene plastike u Zajednici](#)

[Uredba Komisije \(EU\) br. 284/2011 od 22. ožujka 2011. o utvrđivanju posebnih uvjeta i detaljnih postupaka za uvoz plastičnih kuhinjskih proizvoda od poliamida i melamina podrijetlom ili isporučenih iz Narodne Republike Kine i Posebnog upravnog područja Hong Konga, Kina](#)

[Uredba Komisije \(EU\) 2018/2005 od 17. prosinca 2018. o izmjeni Priloga XVII. Uredbi \(EZ\) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija \(REACH\) u pogledu bis\(2-ethylheksil\)-ftalata \(DEHP\), dibutil-ftalata \(DBP\), benzil-butil-ftalata \(BBP\) i diizobutil-ftalata \(DIBP\) \(Tekst značajan za EGP\)](#)

EU znatno doprinosi međunarodnim inicijativama koje su izravno povezane sa smanjenjem onečišćenja plastikom, primjerice provedbi Baselske konvencije o prekograničnim pošiljkama otpada, kako je nedavno izmijenjena uvođenjem pojačanog nadzora plastičnog otpada²³, i akcijskog plana Međunarodne pomorske organizacije (IMO) protiv plastičnog otpada i mikroplastike. Nadalje, EU aktivno sudjeluje u svim mjerama za suzbijanje onečišćenja plastikom u morskim regijama Europe (i to pružanjem tehničke i financijske potpore za regionalne akcijske planove u sredozemnoj, crnomorskoj i baltičkoj regiji te regiji sjeveroistočnog Atlantika) i u suradnji sa svojim partnerima iz skupina G7 i G20. EU je bio i supokrovitelj inicijative u WTO-u usmjerene na pitanja onečišćenja plastikom i održive trgovine plastikom.

Pitanje plastike i onečišćenja plastikom ne odnosi se samo na zaštitu okoliša. U nastavku je prikazana njegova povezanost s drugim politikama u nadležnosti Unije.

• **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Predložena Preporuka u skladu je s drugim politikama i zakonodavnim aktima Unije, primjerice onima koji se odnose na:

- zdravlje, posebno onim politikama i mjerama koje se odnose na materijale i predmete koji dolaze u dodir s hranom²⁴, zaštitu morskog i obalnog okoliša,
- lučke uređaje za prihvat²⁵,
- taksonomiju održivog financiranja EU-a, posebno s obzirom na kriterij nenanošenja ozbiljne štete kad je riječ o plastičnoj ambalaži i drugim plastičnim proizvodima,
- budući razvoj kriterija za ekološki dizajn, uključujući one za ambalažu i druge plastične proizvode koji se stavljaju na jedinstveno tržište EU-a,
- predloženu reviziju Uredbe o pošiljkama otpada,

[Uredba Komisije \(EU\) br. 1272/2013 od 6. prosinca 2013. o izmjeni Priloga XVII. Uredbi \(EZ\) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija \(REACH\) u pogledu policikličkih aromatskih ugljikovodika \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[Uredba Komisije \(EU\) 2016/293 od 1. ožujka 2016. o izmjeni Uredbe \(EZ\) br. 850/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o postojanim organskim onečišćujućim tvarima u pogledu Priloga I. \(Tekst značajan za EGP\)](#)

[Uredba Komisije \(EU\) br. 848/2012 od 19. rujna 2012. o izmjeni Priloga XVII. Uredbi \(EZ\) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija \(REACH\) u pogledu fenilžvivinih spojeva \(Tekst značajan za EGP\)](#)

²¹ [Direktiva 2006/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o upravljanju kvalitetom vode za kupanje i stavljanju izvan snage Direktive 76/160/EEZ](#)

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A31991L0271>

²³ Na četrnaestom sastanku Konferencije potpisnica Baselske konvencije, održanom 2019., donesene su izmjene s ciljem jačanja nadzora prekograničnog prometa plastičnog otpada.

²⁴ Na primjer [Uredba \(EZ\) br. 1935/2004 o materijalima i predmetima koji dolaze u dodir s hranom](#), [Uredba \(EU\) br. 10/2011 o plastičnim materijalima i predmetima koji dolaze u dodir s hranom](#), [Uredba \(EZ\) br. 282/2008 o materijalima i predmetima od reciklirane plastike \(zamjena se očekuje u četvrtom tromjesečju 2022.\)](#)

²⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0883&rid=1>

- Baselsku i Stockholmsku konvenciju,
- razvojnu suradnju i međunarodna partnerstva,
- bilateralne i multilateralne odnose,
- postojane organske onečišćujuće tvari u okviru Stockholmske konvencije, zahvaljujući čemu je nekoliko aditiva u plastici uvršteno na popis ili predloženo za uvrštavanje na popis, te
- kemikalije, uključujući ograničenja iz Uredbe REACH u pogledu mikroplastike i aditiva u plastici te nedavno objavljeni Plan za ograničenja²⁶, koji je usmjeren na aditive u širokoj uporabi (kao što su usporivači gorenja) i PVC.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Postupovna pravna osnova predložene odluke jest članak 218. stavci 3. i 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Člankom 218. stavkom 3. UFEU-a propisano je da Komisija daje preporuke Vijeću, koje donosi odluku o odobravanju otvaranja pregovora i imenovanju pregovarača Unije. U skladu s člankom 218. stavkom 4. UFEU-a, Vijeće pregovaraču može dati smjernice i imenovati poseban odbor u savjetovanju s kojim se pregovori moraju zaključiti.

Sporazum bi se trebao temeljiti na načelu opreznosti, načelu preventivnog djelovanja, načelu da bi se šteta u okolišu prvenstveno trebala rješavati na izvoru te na načelu „onečišćivač plaća”, dok bi se posebna osnova trebala razmotriti u kasnijoj fazi, nakon što bude dostupno više informacija o području primjene i sadržaju međunarodnog sporazuma o onečišćenju plastikom.

• Supsidijarnost

Iako njegovo točno područje primjene još nije poznato, predviđeni međunarodni sporazum namijenjen je rješavanju problema onečišćenja plastikom, i to provedbom mjera tijekom cijelog životnog ciklusa plastike, uključujući dizajn, proizvodnju, potrošnju, uporabu i razumno gospodarenje plastičnim otpadom. U prethodnim odjeljcima o predmetnom području politike i povezanim politikama u nadležnosti Unije zorno se prikazuje dosadašnji vodeći položaj Unije i primjerenost vođenja pregovora o predviđenom sporazumu na razini Unije.

Predviđeni sporazum stoga će neizbježno utjecati na izvršavanje nadležnosti Unije i na zakonodavstvo Unije u područjima kao što su (posebno) okoliš, trgovina i unutarnje tržište, koja bi sva mogla biti relevantna tijekom pregovora o pojedinačnim odredbama.

S obzirom na prethodno navedeno i na vjerojatni utjecaj na postojeće propise Unije u raznim područjima djelovanja Unije (posebno one koji se odnose na područje politike iz naslova 1.), neophodno je osigurati sudjelovanje Unije u budućim pregovorima i međunarodnom sporazumu koji iz njih proizađe.

• Proporcionalnost

To će biti prvi multilateralni sporazum usmjeren na rješavanje problema onečišćenja plastikom primjenom holističkog pristupa koji će obuhvatiti sve dijelove životnog ciklusa

²⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/49734>

plastike. Već postoji nekoliko nacionalnih i regionalnih inicijativa za rješavanje problema onečišćenja plastikom, uključujući onečišćenje plastikom u moru, ali nisu se pokazale dostatnima za odgovor na globalni izazov onečišćenja plastikom. *Ad hoc* otvorena radna skupina za morsko smeće i mikroplastiku, koja je osnovana na trećem zasjedanju UNEA-e kao odgovor na rezoluciju UNEP/EA.3/Res.7 o morskom smeću i mikroplastici, a zaključila je svoj rad u studenome 2020., utvrdila je da je globalni sporazum o plastici glavna opcija za odgovor na globalnu krizu. Na 5. zasjedanju UNEA-e donesena je Rezolucija 5/14 „Kraj onečišćenja plastikom: Prema pravno obavezujućem međunarodnom instrumentu”, kojom se izvršnog direktora UNEP-a poziva da osnuje Međuvladin pregovarački odbor.

Potrebna je Odluka Vijeća kojom bi se Uniji odobrilo otvaranje pregovora o globalnom sporazumu o plastici kako bi se riješio problem onečišćenja plastikom.

Predložena preporuka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva u skladu s člankom 5. stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji (UEU).

- **Odabir instrumenta**

Odabir instrumenta utvrđen je u članku 218. stavku 3. i članku 218. stavku 4. UFEU-a.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Nije primjenjivo.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

Nije primjenjivo.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo.

- **Temeljna prava**

U skladu s člankom 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, visoka razina zaštite okoliša i poboljšanje kvalitete okoliša moraju biti uključeni u politike Unije i osigurani u skladu s načelom održivog razvoja.

Predloženom se preporukom traži odobrenje za otvaranje pregovora radi rješavanja problema onečišćenja plastikom, ne samo u morskom okolišu nego i na kopnu, i to provedbom mjera tijekom cijelog životnog ciklusa plastike. To bi pozitivno utjecalo na pravo na zaštitu okoliša, kako je utvrđeno u članku 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

Prema članku 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, politike Unije moraju osigurati visoku razinu zaštite potrošača.

Predložene preporuke pozitivno bi utjecale i na pravo na zaštitu potrošača jer se u okviru njih u obzir uzima i uzlazni dio životnog ciklusa plastike, tj. osmišljavanje proizvoda, proizvodnja i označivanje plastičnih proizvoda.

U skladu s člankom 3. stavkom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, svatko ima pravo na poštovanje tjelesnog i duhovnog integriteta.

Predložena preporuka pozitivno bi utjecala i na pravo na integritet osobe jer je usmjerena i na suzbijanje rizika koje onečišćenje plastikom, a posebice mikroplastikom, predstavlja za fizičko zdravlje ljudi.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

U ovoj je fazi nemoguće utvrditi točan utjecaj ove inicijative na proračun jer će se o njezinu području primjene i glavnim elementima tek pregovarati na multilateralnoj razini. Pregovori će se provoditi na brojnim sastancima Međuvladina pregovaračkog odbora, sve do diplomatske konferencije, koja se ne očekuje prije 2024.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Pripremni sastanak (otvorena radna skupina) o organizacijskim pitanjima povezanim s Međuvladinim pregovaračkim odborom održan je od 30. svibnja do 1. lipnja 2022. u Dakaru (Senegal).

Pravi pregovori o novom instrumentu početi će na prvom sastanku Međuvladina pregovaračkog odbora, koji će se održati u drugoj polovini 2022. (datum i mjesto još nisu potvrđeni).

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nema.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Komisija preporučuje:

- da Vijeće ovlasti Komisiju za otvaranje i vođenje pregovora o sklapanju novog međunarodnog sporazuma o onečišćenju plastikom,
- da se Komisija imenuje pregovaračem Unije,
- da Komisija vodi pregovore uz savjetovanje s posebnim odborom ako ga Vijeće imenuje u skladu s člankom 218. stavkom 4. UFEU-a,
- da Vijeće odobri pregovaračke smjernice iz priloga ovoj preporuci.

Preporuka za

ODLUKU VIJEĆA

o odobrenju otvaranja pregovora o međunarodnom sporazumu o onečišćenju plastikom u ime Europske unije

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 218. stavke 3. i 4.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

budući da:

- (1) Skupština Ujedinjenih naroda za okoliš na svojem je petom zasjedanju, održanom od 28. veljače do 2. ožujka 2022., donijela Rezoluciju „Kraj onečišćenja plastikom: Prema pravno obvezujućem međunarodnom instrumentu” (5/14), kojom se osniva međuvladin pregovarački odbor za pregovaranje o novom međunarodnom sporazumu za rješavanje problema onečišćenja plastikom, među ostalim u morskom okolišu, s ciljem da se obuhvati cijeli životni ciklus plastike.
- (2) Unija bi trebala sudjelovati u pregovorima o takvim konvencijama, sporazumima ili drugim međunarodnim instrumentima,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Komisiju se ovlašćuje da u ime Unije pregovara o međunarodnom sporazumu o plastici s ciljem okončanja onečišćenja plastikom kako je utvrđeno u Rezoluciji 5/14, donesenoj na zasjedanju UNEA-e 5.2.

Članak 2.

Pregovaračke smjernice utvrđene su u Prilogu.

Članak 3.

Pregovori se vode u dogovoru s [ime posebnog odbora upisuje Vijeće].

Članak 4.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*